

Arporphyllum giganteum Hartw. ex Lindley 1840

Có bạn trách tôi “Ăn cơm Mỹ mà cứ nói về lan Việt.” Xin hãy tha thứ cho bọn người già chúng tôi thường coi trọng 4 chữ “Uống nước nhớ nguồn”, cho nên món nợ này phải trả trước cho xong. Nhưng anh bạn này không biết rằng năm 2008 tôi đã viết về những cây lan mọc trên đất nước đã mở rộng vòng tay đón nhận và cứu mang những người tỵ nạn chúng ta. (Xin xem bài [Hoa Lan của Hoa Kỳ](#)).

Dù sao những bài về lan Việt cũng đã khá nhiều, có lẽ tạm đủ để trả xong phần nào món nợ non sông. Vậy xin nói về một cây lan khác.

Vào tháng 12 năm 2013, anh Bùi Mạnh Hà mang đến hội một cây lan tuyệt đẹp và tháng 4 năm sau chi Đặng Hoàng Mai cũng mang đến một cây như vậy nhưng nhỏ hơn nhiều.

Đó là cây *Arporphyllum giganteum* được tìm ra từ năm 1840 ở khắp Nam Mỹ trải dài từ Mexico, Guatemala, Belize, El Salvador, Honduras, Nicaragua, Costa Rica, Colombia, Venezuela và Jamaica.

Dân địa phương thường gọi cây lan này với cái tên bình dân là cây rửa chai (Bottle Brush Orchid) vì bông hoa hình dáng giống như chiếc cọ rửa chai hay là (Hyacinth Orchid) vì hình dáng, màu sắc gần giống như cây Hyacinth gốc từ Hy Lạp (người trong nước gọi là hoa Tiên Ông hay Dạ Lan Hương).

Arporphyllum giganteum lá dài từ 60 phân tới 1 thước, hoa nhỏ, chiều ngang chỉ có 8 ly nhưng mọc sát vào nhau thành chùm dài tới 40 phân. Hoa nở từ cuối mùa Đông cho đến giữa mùa Hè, lâu tàn.

Loài *Arpophyllum* gồm có 4 giống:

Arpophyllum alpinum
Arpophyllum giganteum
Arpophyllum laxiflorum
Arpophyllum spicatum

Có tài liệu kể thêm một giống nữa là *Arpophyllum jamaicense*, nhưng có nguồn khác cho rằng cây này chỉ là đồng danh của cây *Arpophyllum giganteum*.

Arpophyllum alpinum
www.orchidsforum.com

Arpophyllum laxiflorum
www.orchidspecies.com

Arpophyllum spicatum
Schreibers Orchids

Loài lan này ưa thích nhiệt độ vừa phải, không quá nóng và không quá lạnh như vùng ven biển của California. Điều kiện nuôi trồng giống như Cattleya vậy, nghĩa là trồng bằng vỏ thông trộn với perlite, tưới nước quanh năm nhưng bớt tưới sau khi cây đã tăng trưởng và khi đã tàn hoa. Phân bón 20-20-20 thật loãng 2 tuần một lần. Lan nở từ mùa Đông qua mùa Xuân.

Thân chúc các bạn sẽ có thêm châu lan lạ đẹp.

Bùi Bảo Lộc